

HAJDUFÖLD

Előfizetési ár helyben és vidéken 1 héra 150 K.
(Egy hónapnál hosszabb időre előfizetést nem fogadunk el)
Egyes példány hétköznap 6 K, vasárnap 10 K.

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik hetfé kivételével minden nap
Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

DEBRECEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.
INTERURBAN TELEFON: 3-43. SZÁM.

Genf és Angora

Külpolitikai szempontból ma ez a két város az uralkodó plánéta. Genf, ahol a népszövetség ülészik és Angora, ahol az újraéledő török kormány székhelye van. De egészen kétségtelen, hogy amaz mind inkább veszíti jelentőségét, talmi értéke egyre fogy és máholnap kitűnik életképtelensége, élőhalott állapot; ellenben emez, az állítólag beteg ember napról napra emelkedik döntő súlyban, kivilágosodik igazi, becsületese ereje és hovatovább sarkaitól készült kivetni ezt a mai vergődő, kínzó látalmas világot. Nem a hazug győzők torzalkotása, a másoknak szenvedésén kéjelegni tudó nyugati hatalmak bolondgombája, a népszövetség van hivatva rendet, békét és ezek nyomában boldogságot hozni a népekre, zsarnokokra és elnyomottakra egyaránt, hanem a galád módon lenyűgözött nemzetek természetes életfőszőnyegéből fakadó szabadságvágy, testi és lelki energia.

Az évek óta beteg Európa ma görcsös lázak közt reszket újra. A nagy kalmár, az angol, a maga sajtójában a helyzetet az 1914-iki feszült állapothoz hasonlítja. Tudjuk, évek óta hirdetik, hogy Versailles, Trianon, Sèvres nyomában csak könny és vér fakadhat, átok és jajok hangozhatnak, titokban és nyíltan csak újabb öldöklésre és háborúra lehet készülni. Amit azokban a békeokmányoknak nevezett papírrongyokban összefirkáltak, csürtek és csavartak, hazudoztak és farizeuskodtak, mind az érzékbeli megszemélyesítője annak a közismert népmesének, amikor a Hamisság vezetői sántán, bénán, vakon az Igazságot keresztil az egész világon: így hajszolnak benűnkét, a volt központi hatalmakat is, a béke gyalázatos jelszava alatt megszakgatva, kicsufolva, töviskoronázottan évek óta a Golgota felé. S emellett a háttérben a vigyorgó, zsebüket tömő, kajánszívű nagy- és kisanantant vezetői és vezetett emberei, amint lesik, várják, sőt követelik, sürgetik megfeszítésünket, végleges elpusztításunkat. Hiszen például nálunk, Csonkamagyarországról, már sok-sok ezer példányban terjesztik azokat a térképeket, amelyekben a még megmaradt 14 vármegyénk is oda van csatolva vagy az oláhhoz, vagy a ráchoz, vagy a zsebrákhhoz.

De a hosszú, szinte végtelen kálváriajáráson most mintha megállás mutatkoznék, mintha visszafordulás lenne remélhető, mintha a kereszt megtörő botokká és füstélyokká készülné átalakulni. A szádistá csöcselék, az áldozatot kísérő pribékek reszketni kezdenek, szemük előtt véres látomások tűnnek fel, az elkövetett gazság megbosszulása fenyegetőzik. Már csörgetik is kardukat, hátha megijednénk tőle és bandukolnánk tovább rogyadozó nakkal vállunkon a keresztfel. Szer-

bia mozgósít, Románia tiltakozik, Anglia föttát koncentrált és a jó lsten tudja, még mit el nem követnek és mit világgá nem kiabálnak, csak-hogy a koncot tovább is megtart-hassák és a Hamisság ur marad-hasson az Igazság felett.

De Kelet felől dereng. Nyugatról, Genfből, hiába nyomulnak még min-dig felfelé az égboltozatra a sötét-ségnek, a viharok a felhői, arról, Angorából, biztató szürkület kezd harcolni a pokolbeli homály ellen.

Hosszu lesz-e a virradat, vagy rövid, azt véges emberi elme meg nem mondhatja? De csatázni fog egymással a két elem: a világosság és a sötétség, csatázni, életre halálra megverekedni, előbb vagy utóbb, de minden bizonytal. Azért készen legyetek rá ti sánták, bénák és vakok, mert diadalmaskodnotok kell, ha meg akartok szabadulni a Hamisság kol-dustarisznyájából nektek kegyelem-képen odavetett hamuban sült po-gácsától! **Dr. Bessenyei Lajos.**

A destruktív sajtó megrendszabályozása

Budapest, szeptember 16. A bol-sevizmus bukása után a kormányok elmulasztották a forradalmi sajtó közismert organumait minden külön-nösebb formalitás nélkül beszünt-etni. A fennálló törvények és ren-deletek hézagai folytán később le-hetett eljárni ellenük. A közvéle-mény azonban nem tud belenyug-dni és nem is fog belenyugodni abba, hogy „Az Est” és társai bünt-etlenül megismételjék nemzetrontó munkájukat.

Ilyen körülmények között annál is inkább, mert a kormány maga is foglalkozik a sajtóreform gondola-tával, ez a kérdés állandóan aktu-ális. Tudomásunk van arról, hogy a sajtóreform kérdése illetékes kö-

rökben a megvalósítás stádiumába került és nem sok idő múlva a sajtóreform megvalósításával a nem-zetgyűlésnek lesz alkalmuk foglalkozni.

Az „Az Est” triumfál azon, hogy Debrecen város törvényhatóságának jogi és pénzügyi bizottsága napi-rendre lért az „Az Est”, „Pesti Napló” és a „Világ” betiltását kéro kecskeméti indítvány felett és „Az ő sajtótörvényük” cím alatt ezt a mozgalmat könnyebb közlegyintéssel igyekeznek elintézni. Már pedig, hogy a dolog mennyire komoly, azt azon egyhangu állásfoglalásból is látjuk, amit a sajtóreform kérdésé-ben a „Nép” által meginterjuvált politikusok nyilatkozataikban is ta-nusítanak.

Óriási vihar az emigránsok körül

Kállay Tibor a pénzügyi helyzetről

Budapest, szept. 16. A nemzet-gyűlés mai ülését Szelecsényi Béla elnök fél 11 órakor nyitotta meg. Jelenti, hogy Drózd Győzőnek napi-rend előtti felszólalásra adott engedélyt.

Drózd: A „8 Órai Ujság” teg-napi száma egy cikket közöl, amely szerint Rupert, Drózd és Rainprecht megjelentek volna az emigránsok értekezletén, Szende Pál lakásán, több politikussal, köztük Hock Jánossal találkoztak volna és ott meg-tárgyalták volna Magyarország bel-politikai eseményeit és az aktuális külpolitikai kérdéseket.

— Ki kell jelentenem, hogy a „8 Órai Ujság” ezen híre szem-en-szedett valótlanosság. (Ellentmondások a kormányvártól.) Ugy hiszik, hogy egy alkalmi munkatársól kapta ez az ujság az értesítéseket s ez az alkalmi munkatárs nem volt más, mint Magyarország miniszterelnöke. (Nagy zaj az egész Házban. Fel-kiáltások: Bizonyítsa be.)

Urbanovics: A miniszterelnök nem szo-kott szemenszedett valótlanúságot mondani!

Barla-Szabó József: Ez piszok-ság!

Felkiáltások: Az a piszokság, hogy ilyen fegyverekkel harcolnak.

Urbanovics: Ha a miniszterelnök mon-dotta, akkor igaz!

Drózd: A miniszterelnök urat pedig valószínű, hogy a bécsi ma-gyar követtség értesítette. Én egye-nes jellemű férfi vagyok.

(Derűtlenség a kormányvártól. Fel-kiáltások: Ne mondja!)

Drózd: Miután teljesen egy vé-leményen vagyok szokással a képvise-lőtársaimmal, akik károsnak tart-ják az emigrációt, magam kerestem az összeköttetést az emigránsok egyik tagjával, báró Hatvani Lajos-sal s arra kértem, tegye lehetővé, hogy Lovászival, Garamival és Buchingerrel találkozjak.

Urbanovics: Diszes társaság.

Drózd: Mondhatom, hogy a Lovászival való találkozásom meg-haló volt.

Urbanovics: Egymás nyakába bo-rultak!

Drózd: Az az állítás, hogy én Szende Pál lakásán találkoztam volna Hock Jánossal, Ábrahám De-zsövel, Zilahyal, Hantos Elemérrel, nem felel meg a valóságnak.

Drózd beszéde további folyamán vádolja Huszár Károlyt, hogy meg-bizottakat küldött Bécsbe a „Jövő” és „Az Ember” című lapokhoz.

Huszár: Egy szó sem igaz az egészről.

Drózd: Az emigráció feltétlenül káros Magyarországra, kijelenti, hogy annak likvidálására megtette az első lépéseket.

Óriási zaj a jobboldalon. Felkiáltások: Szép vállalkozás, nem szé-gyelli magát!

Az elnök állandóan rázza a csen-gőt, a jobboldali képviselők a padot verik.

Az elnök Drózdyt rendreutasítja. Huszár Károly személyes kérdés-ben szólal fel:

Figyelmezteti Drózdyt, hogy vá-logassa meg, hogy milyen adatokat olvas fel. Elismerem, hogy lehetnek hibáink, de mikor ezeket a hibákat százszorosan és ezerszeresen meg-nagyítják az országból külföldre me-nekült egyének és ezzel hazájuknak kimondhatatlan károkat okoznak, akik a hibák nagyításából existen-ciót csinálnak, lehetetlen, hogy az ilyen egyének gyűlöletessé ne vál-janak minden jó érzésű magyar em-ber előtt.

A posta és vasúti bojkottról ki-jelenti, hogy ezt az emigráció csinálta akkor, amikor amugy is asszo-nyok és gyermekek százaai és ezrei éheztek idehaza. Ha már a bojkott-kérdés szóba került, feleljenek azok, akik felelősek érte.

Tudomásunk van arról, hogy ezek az urak állandóan kontraktarizáltak a kisanantnál Magyarország kül-politikáját és ezért nem tudunk ered-ményt elérni.

Ezután a Ház harmadszori olva-sásban elfogadja a Pestvármegyei Dunavölgy Vízlecsapoló és Öntöző Társulat vízíműveinek kiépítéséről szóló törvényjavaslatot.

Drózd Győző személyes kérdés-ben szólal fel. A kormányvártól képvise-lők kivonulnak a teremből, mint-hogy nem akarják meghallgatni. Drózd ezután válaszol Huszár Ká-roly felszólalására. Elismeri Huszár állításának valóságát.

A Ház a fizetési eszközökkel való visszaélésekről szóló törvényjavaslatra tér át. A javaslatot általánosságban elfogadják.

Kállay Tibor pénzügyminiszter szólal fel ezután: Már a múltkori beszédeimben jeleztem, hogy pénzünk értékének alakulásánál főszerepet a pénzügyi mérleg, az állami költségvetés és a spekuláció játszik. Állam-haztartásunk egyensúlyának első feltétele a bevételek és a kiadások egyensúlyozása. Elsősorban megfelelő bevételi politikát kell követni, amely fedezze az állam szükségleteit. A betervezett költségvetés tárgya-lása során igen sok kiadást fogok megszüntetni.

A kereskedelmi mérleg kérdésénél úgy áll a helyzet, hogy az importot meg kell szorítani és fokozni kell az exportot. A deviza központ felállít-ásával mindenesetre elérünk annyit, hogy kereskedelmi mérlegünk javulni is fog. Kedvező hatást remé-

lünk az exporttól, amely az ősz folyamán fog megindulni.

Törekedni kell a külföldi kölcsönre. Itt nem olyan kölcsönt értünk, mint amelyet Ausztriának adtak, nekünk olyan kölcsönre van szükségünk, amit a többtermelés fokozására használhatunk fel.

A spekuláció megakadályozására mindent, ami csak módomban volt, megtettem. A törvényjavaslat azonban tovább kíván menni és súlyosbítani akarjuk a büntetéseket. Általában felemeltük a kihágásoknál a büntetéseket, abból a szempontból indulva ki, hogy a korona mai értéke mellett nem lehet fentartani a 2000 korona büntetést.

De minden istézkedést megteszünk a külföldi spekuláció ellen is. Külföldön már a múltban is voltak spekulációk. Először is akkor, amikor híve terjedt, hogy Magyarország hamar degenerálódik és a magyar korona vásárlása kifizeti magát. Ez időzte elő akkor a magyar korona emelkedését. Amikor azonban ezek a remények kirealizálódtak, mindenki igyekezett megszabadulni a koronától. Természetesen ez maga után vonta a korona értékének hanyatlását. Hasonló momentumokat látunk a lengyel és a német márkánál.

Ezekben kívánt rámutatni azokra a tényezőkre, amelyek az értékek kialakulására befolyással vannak.

Ulain azt mondta, hogy a bankoknak érdeke a korona romlása. Ebben a kérdésben már rámutatott arra, hogy a bankoknak nagy külföldi tartozásai vannak és ezért kénytelen Ulain feltevését visszautasítani.

Minthogy a külföldi fizetési eszközökkel való visszaélésről szóló törvényjavaslatot a Ház általánosságban elfogadta, a pénzügyi bizottság szövegezésében a részletes tárgyalásra tértek át.

Szünet után Huszár Károly elnöklése alatt áttértek az interpellációkra.

Kiss Menyhért torontali közigazgatási tisztviselő visszaélését teszi szóvá.

Rakovszky Iván belügyminiszter megnyugtató válasza után Györki Imre az internálási eljárás és az emigránsok hazatérése ügyében interpellál.

Pakots József interpellációjában a magyar vidéki színészet helyzetével foglalkozik s rámutat arra, hogy a vidéki színészetet megsemmisülés fenyegeti.

Rakovszky Iván belügyminiszter azonnal válaszol. Örömmel támogatja a vidéki művészetet, mert átérti hivatásának nagy fontosságát. A kormány a mai súlyos helyzetben is hajlandó minden eszközzel a vidéki színészet képviselő kulturális értéket megmenteni, hogy visszanyerhesse régi nivóját, amelyen valamikor volt. Nagyon sajnálja, hogy tegnap más irányu elfoglaltsága miatt nem fogadhatta a vidéki színészet küldöttségét, ezután igéri meg a legmesszebbmenő támogatást. Kéri válaszában tudomásul vételét.

Pakots József köszönettel fogadta a belügyminiszter válaszát, de a rendőri díjakat mégis magasaknak találja. A belügyminiszter válaszát tudomásul veszi.

A Ház a választ szintén tudomásul veszi.

Ülés vége fél 5 órakor.

Ferencz Ferdinánd trialista politikája

Hans Sperl osztrák egyetemi tanár, a volt monarchiabeli Ausztria utolsó miniszterelnöke, Hammasch Henrik egyetemi tanárnak, a neves pacifistának barátja és politikai bizalmasa „A Habsburg-politika” címmel rendkívül érdekes könyvet írt és hozott nyilvánosságra.

A terjedelmes mű főleg Ferenc Ferdinándnak politikájával foglalkozik. A tragikus véget ért volt trónörökösnek Lammasch volt a régi tanácsadója és politikai bizalmasa, Bár Sperl nyíltan nem mondja, de kétségtelen, hogy a volt trónörökös titkos terveiről Sperl Lammasch révén szerzett tudomást és könyve e részleteinek jólétesülttségéhez kétség nem fér.

Sperl azt állítja, hogy Ferenc Ferdinánd trónralépése esetén az egész monarchia szervezetét megakarta változtatni és a szláv befolyást fokozta volna a magyar befolyás rovására. Ferenc Ferdinánd politikájának az volt az alaplétele, hogy Magyarország különállását meg kell szüntetni, mert a magyar alkotmány akadályozza a Habsburg-birodalom fejlődését. Elhatározása az volt, hogy trónraléptekor nem tesz esküt a magyar alkotmányra és központi közös parlamentet állít az egész monarchia részére. Ebbe a parlamentbe az egyes országok népeségüknek és az általuk kirótt adóknak megfelelő arányában küldenek képviselőket. Czernin gróf és Spitzmüller tanácsára elhatározta, hogy megszünteti az osztrák-magyar monarchia elnevezést és helyébe a Habsburg-monarchia nevet teszi.

Azzal tisztában volt Ferenc Ferdinánd, hogy Magyarország hevesen fogja ellenezni a tervnek megvalósítását, de a trónörökös felkészült erre a harcra, el volt tökélye, hogy a magyar parlamentet mindaddig feloszlatja, míg olyan magyar parlamenti többséget nem tud összehozni, amely az ő tervét elfogadja.

Kész volt az a terv is, hogy az egész birodalomban egyetlen hivatalos nyelvé tette volna egy vasutakon, mint a hadseregben a német nyelvet. A koronázásra vonatkozólag az volt a terv, hogy osztrák császárrá koronáztatása nagy pompával folyt volna le meghívott idegen uralkodók jelenlétében. Jóval később sokkal kisebb ünnepélyességgel történt volna magyar királlyá koronáztatása és ezt nyomban követte volna Prágában a cseh királlyá koronáztatása, ami a tervezett trializálásnak formális életbeléptetését jelentette volna.

Érdekes Sperl könyvének az a feljegyzése, amelyben Ferenc Ferdinánd egyéniségét jellemzi és pedig a volt trónörökös bizalmasának, Lammaschnak nyilatkozata alapján. Lammasch véleménye szerint Ferenc Ferdinánd intelligenciája igen csekély volt, komoly műveltségnek pedig teljes híjjával volt. Belvedere-palotájábani könyvtárában néhány encyklopédián kívül egyetlen értékes, tudományos, szépirodalmi vagy politikai könyv sem volt. Eouipisti-kastélyában pedig könyvtár helyett egy házimuzeumot rendezett be mindennemű legborzalmasabb vallató és kínzó eszközökből és előkelőbb vendégeinek ezt a gyűjteményt mutatta be.

Uj városházát kap Debrecen

Köztudomásu, hogy a régi városháza a modern követelményeknek nem felel meg s a város a közel-múltban el is határozta, hogy a városháza kérdését gyökeresen megoldja.

Három alternatíva között kellett választani: a mai városháza átalakítása még két emelet ráhuzásával, a régi városháza kibővítése az adóhivatallal, két emelet ráhuzásával s végül teljesen új városháza felépítése.

A város építkezési bizottsága tegnap ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy az új városháza felépítésének tervét fogadják el, amelynek precíz és szép tervét Borsos József főmérnök készítette el és mutatta be. Az új városháza felépítési költsége a júliusi árk szerinti is 280 millió koronába kerülne.

Vásáry István tanácsnok a felépítési költség előteremtésére különféle javaslatokkal állott elő, így javasolta, hogy adják el a rendőrségi palota épületét — amelyet annak idején egymillió arany korona költséggel építettek — a belügyi kormányknak, azonkívül az új városháza utcai részén létesítendő boltok bérét 15 évre előre szedjék be.

Ha még ez az összeg sem lenne elegendő, adja el a város valamelyik értékesebb ingatlanát s abból fedezze az építési költségeket.

Az építési bizottság elhatározta, hogy ilyen értelemben fog javaslatot tenni a közelesem összehívandó közgyűlésnek s kimondta, hogy a városháza építését rendkívül sürgősnek tartja, mivel az anyagárak napról napra emelkednek.

Biztosítva van a faellátás

Budapest, szept. 16. A drágaság ügyében kiküldött külön bizottság ma délben 12 órakor az elnöki fogadóteremben Plathy György elnöke alatt ülést tartott, amelyen folytatódólagosan tárgyalták a tűzifa és épületfa kérdést és a deviza központ a MÁV és a vámkezelés ezzel összefüggő kérdéseit.

A fakormánybiztos jelentése szerint folyó évi július 1-től december 10-ig terjedő idő alatt körülbelül 30 ezer vagon fat szállítottak be, amelyből 9250 vagonat a köztisztviselők kielégítésére fordítottak. Ugy véli, hogy november 1-ére az összes szükségletek kielégíthetők lesznek.

Bugyi Antal szerint nem az a kérdés, hogy mennyibe kerül a fa, hanem lesz-e elég fűtőfaja az országoknak.

Keleti Dénes elnökgazgató előadja, hogy az idén már is több fa

letartóztatták és visszavitték Nagyváradra.

A román hatóság 3 hónapi fogházra ítélte, amelynek kitöltése után átadják a debreceni hatóságoknak, vagyis illetőségi helyére toloncolják.

A nagyváradi rendőrség már meg is tette a szükséges lépéseket, Vargát a debreceni kir. törvényszék fogja felalösségre vonni. Büneiről egész halmaz akta fekszik a rendőrségen.

Három hónapos ebzárlat. Mivel Debrecen sz. kir. város területén újabb veszélyes esetek fordultak elő, a mai naptól kezdődő három hónapi ebzárlat rendeltetik el, mely idő alatt minden kutya tulajdonosa köteles kuttyját köteve tartani, az után pedig szájköcsárral ellátva csak pórázon vezetni. Figyelmeztetnek az eb-tulajdonosok, hogy minden szabadon járó kutya azonnal ki ritatik és tulajdonosa legszigorubb módon fog kihágási uton bünteteni. Városi előjáróság.

Napsugár vagyonmentő kiállítás ma egész nap nyitva. Megtekinthető Piac-utca 10. szám I. emelet alatt. Árverés hétfőn és kedden délután 3 órai kezdettel ugyanott.

Megfellebbezhetetlen az uzorabíróság ítélete

A legközelebbi időben át fogják szervezni az uzorabíróságokat és pedig olyanformán, — mint a Hajdúföld kitérő forrásból értesül —, hogy ezentul az eddigi hármastanács helyett ötös tanács tárgyalja az árdrágítási ügyeket.

Az ítéletek pedig — épen úgy, mint a kommunista perekben —, megfellebbezhetetlenek s azonnal jogerősek és végrehajthatók lesznek. Mint a Hajdúföld-dél közlik, közölesen a fűszerárakra is meg fogják állapítani az irányárakat s ezeket rövidesen nyilvánosságra is hozzák.

Varga Lajost Debrecenbe hozzák

Varga Lajos volt városi hivatalnok az oláh megszállás alatt az oláhok szolgálatába szegődött s kém-szolgálatot teljesített az oláh sziguranának. Varga az oláhokkal együtt eltávozott, nehogy a magyar igazságszolgáltatás kezére kerüljön s felelni kelljen súlyos büneirért.

Varga Nagyváradon is tovább üldözte a magyarokat. Legutóbb több százezer lei hivatalos pénz elcsikasztása után megszökött Nagyváradról Bukarestbe, ahol mint pincér rejtőzött el s akart kereszttől szökni a határon. Itt azonban felismerték,

letartóztatták és visszavitték Nagyváradra.

A román hatóság 3 hónapi fogházra ítélte, amelynek kitöltése után átadják a debreceni hatóságoknak, vagyis illetőségi helyére toloncolják.

A nagyváradi rendőrség már meg is tette a szükséges lépéseket, Vargát a debreceni kir. törvényszék fogja felalösségre vonni. Büneiről egész halmaz akta fekszik a rendőrségen.

Gépolaj, gepzsir, szekeszkenőcs, lenolajkence, terpentín, brunolin, szőlőtaposzsák, dohányzsineg
Piac-u. 51. Telefon 70. Csanaknál

Férfi öltönyök 4400 kor.-ért gumikabátok, raglánok, bőrkabátok óriási választékban kaphatók „HAJDUSÁGI” ruhaüzletben Piac-utca 67. Frohner szálló épület.

Kirják a zeneiskolai pályázatokat

Mint ismeretes, Debrecen város a közelmúltban elhatározta, hogy betölti a huzamosabb idő óta üresedésben levő zeneiskolai igazgatói és két tanári állást s evégből pályázatokat hirdet. Egyben utasította a tanács a zeneiskolai bizottságot, hogy a pályázat szövegét nyolc napon belül terjessze be.

A zeneiskolai bizottság a pályázat szövegét a tegnapi tanácsülésen bemutatta s azt a tanács némi módosítással elfogadta. A pályázati feltételek szerint az igazgató a VII. fizetési osztályba sorozott városi közigazgatási alkalmazott, a két tanári állás pedig a IX. fizetési osztályba sorozott városi közigazgatási alkalmazott javadalmát fogja kapni.

A pályázati feltételeket egyik debreceni s több fővárosi lapban hirdetik meg, azok kivül megküldik a zenekademiának is. A pályázati határidő október 1. napjában állapította meg a tanács.

A függetlenítés ára

Berlin, szept. 16. A genfi Népszövetség oktrojszerűen függetlenítette Németországtól Danzig német kikötővárosát és szabadállamot csinált belőle. A Népszövetség a függetlenítéssel járó költségeket azonban a város tanácsára hárította át amire Som dr főpolgármester olyan nyilatkozatot adott ki, hogy az alapítási terhek akkorak, hogy egy maximális adókvetéssel is csak 100 év alatt tudná a költségeket fedezni.

HIREK

1922 szeptember 17. (Vasárnap)

Prot.: Ludmilla. Kath.: Lambert
A Meteorológiai Intézet időjárás-jelzője: Változó felhőzetű túlnyomóan száraz idő várható hőemelkedéssel.

Közművelődési Könyvtár nyitva d. e. 10-12-ig.
Városi Múzeum nyitva d. e. 8-12-ig d. u. 2-5-ig.

Városi Képtár nyitva d. e. 10-1-ig.
Csokonai-színház este fél 8 órai kezdettel „Hollandi menyecske” operett 3 felvonásban. Délután „Árendás zsidó”.

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara gazdasági előadása d. e. 10 órakor a városi házban az üszök elleni védekezésről.

Térzene 12-1 között a Gabrinus előtt.
A Keresztény Ifjúsági Egyesület összejövetele d. u. 3 órakor az Ispótyai templomban.

DEAC-Kisvárdai SE, DKASE-NyTVE
footballmérkőzés az ügétőteri pályán 2 és fél 4 órai kezdettel.

DTE-DMTK bajnoki footballmérkőzés a nagyerdői pályán d. u. 4 órakor.

Gyógyszertárak közül vasárnap délután és éjjel szolgálatot tartanak: Mura-közy (Hunyadi-u. 5), Bocskay (Cegléd-u. 22), Megváltó (Piac-utca 18.) Sas gyógyszerár (Hatvan-u.)

1922 szeptember 18. (Hétfő)

Prot.: Titusz. Kath.: József.
Közművelődési Könyvtár nyitva délelőtt 8 óráig este 8-ig.

Csokonai-színház este fél 8 órai kezdettel „Hollandi menyecske” operett.

Debrecen városi rendkívüli közgyűlése d. e. 9 órakor a városi házban.

Napsugár vagyonmentő drverés d. u. 3 órakor Piac-u. 10. l. e.

Gyógyszertárak közül éjjeli inspekción tartanak: Kossuth (Piac-utca 30), Nap (Piac-u. 3), II. Rákóczi Ferenc (Külsővásártér 2), Nádor (Szent Anna-utca 66), Csokonai (Mester-u. 43), Remény-ség (Csapó-u. 22).

Doktorráavátás. A debreceni gróf Tisza István tudományegyetem Nándor Zoltán jogszigorlót, sporttörténetírásunkat tegnap ünnepélyes keretek között a jogtudományok doktorává avatták.

Vasárnapi istentiszteletek

A református templomokban
Nagytemplomban délelőtt 10 órakor

predikál: Dr Baltazár Dezső püspök, délután 5 órakor predikál: Konrad Zoltán vallásitanító lelkész. Kistemplomban délelőtt 9 órakor predikál: Dr Révész Imre lelkész, délelőtt 11 órakor predikál: Mezei Béla vallásitanító lelkész, délután 3 órakor predikál: Marton Sándor segédlelkész.

Kossuth utcai templomban délelőtt fél 9 órakor ifjúsági istentiszteleten predikál: Nagy István vallásitanító lelkész, délelőtt 10 órakor predikál: Szele György lelkész, délután 3 órakor gyermekistentiszteleten predikál: Dr Böttkös Béla s. lelkész, délután 5 órakor predikál: Uray Sándor lelkész. Árpád-téri templomban délelőtt 10 órakor predikál: Molnár Ferenc lelkész, délután 3 órakor predikál: Ladányi Zsigmond segédlelkész. Ispótyai templomban délelőtt 10 órakor predikál: Dr Böttkös Béla s. lelkész, délután 3 órakor predikál: Mezei Béla vallásitanító lelkész.

Homokkerti imaházban délelőtt 10 órakor predikál Vajda László vallásitanító lelkész. Kórházi istentisztelet délelőtt 9 órakor. Szemészeti klinikán predikál: Dr Erdős Károly lelkész. Bőrgyógyászati klinikán predikál: Kántor József vallásitanító lelkész, és Gábor András s. lelkész.

A Debreczeni Keresztény Ifjúsági Egyesület összejövetele f. hó 17-én délután 3 órakor az Ispótyai templomban kezdődik. A Konfirmált Leányok Szövetségének összejövetele vasárnap délután fél 4 órakor. Kollégium földszint 5. sz. ajtó.

Vasárnapi iskolák megkezdődnek: Kossuth-utca 75. sz. a. délelőtt 9 órakor, Dóczy Intézetben délelőtt 11 órakor, Leány-utcai iskolában délelőtt 9 órakor, Csonka-utcai iskolában délelőtt 9 órakor, Pacsirta-utcai iskolában délelőtt 9 órakor, Diakonissza Intézetben délelőtt 9 órakor, Kollégium földszint I. sz. kapu 5. sz. ajtó délelőtt 11 órakor, Csap-utcai iskolában délelőtt 11 órakor, Homokkerti imaházban délelőtt 11 órakor.

A Templom Egyesület vegyes énekara tanulási óráit hetenként egyszer csütörtökön este tartja a Kollégium ének- és zenetermében. Este 6-7-ig a hölgyek és 7-8-ig a férfiak részére. — Új tagok felvétele ugyanott. Szabó Lajos ref. kántor, karnagy.

A róm. kath. templomban ma, vasárnap 6, 7, 11 és fél 12 órakor csendes szent misek, fél 10 órakor nagy szent mise és szent beszéd. Délután fél 4 órakor sz. olvasó, 4 órakor szent beszéd és Szent József ájtatossága.

Az ág. hitv. ev. templomban (Miklós-utca 3. sz.) Az istentiszteletet szeptember hó 17-én vasárnap délelőtt 10 órakor Péter Henrik vallásitanár végzi.

A nyomorakció. Tegnap délelőtt Miskolczy Lajos főispán elnöklése alatt teljes tanácsülés volt, amelyen az inségakció ügyét tárgyalták. A tanács elfogadta Vadsúr István dr által készített elaborátumot — amelyet a Hajdúföld már ismertett — azzal, a hozzáadással, hogy az ideiglenesen házadómentességet élvező házak adója után is ki kell vetni és be kell szolgáltatni az egy-szeri jótékonyági adót. Az ellen-örző, eredetileg 15 tagból álló bizottságot 21 tagra egészítették ki. Kimondta végül a teljes tanácsülés, hogy a határozatot példáulásképen elküldik a társtörvényhatóságokhoz is.

Református egyházi zsinai. Az egyetemes református egyház zsinata kedden, szeptember hó 19-én kezd meg ülését Budapesten. A zsinati ülésen a debreceni református egyház vezetőiberei is részt vesznek.

Az országos bírói és ügyészi egyesület idei közgyűlését szeptember 21-én Pécsen tartja. Akik részt venni óhajtanak és még nem jelentkeztek, forduljanak közvetlenül Peidler Imre pécsi kir. törvényszéki bírónak.

Jóváhagyott adományozás. A belügy-miniszter értesítette a várost, hogy a közgyűlésnek a Debrecenben felállítandó Tisza szoborra tett 100 ezer, és a Tisza internátusnak alapítványként megszavazott 50 ezer koronás határozatát jóváhagyta. A tanács már intézkedett, hogy ezt az összeget kiutalják, Magoss György főügyész pedig elkészítette az 50 ezer koronáról szóló alapítvány levelet.

Eljegyzés. Cziczó Böske és Ujhelyi Bándi jegyesek. Minden külön értesítés nélkül.

Az Orvosszövetség ülése. Az Országos Orvosszövetség debreceni és hajdúvármegyei fiókjá dr K. szentmiklósi Nagy Zoltán ügy védet ügyészenek megválasztotta.

Sennor Barrada vagy Holdfejes gyűrű, történelmi kalandor film Metecban vasárnap. Összbevétel a nyomoronyhító akció javára fordítalék.

Belefulladt a kocsirol ledült szalma rakásba. Takács János hatvan esztendősi izsáki földműves kocsiján szalmát vitt egyik közeli faluba s az erősen megrakott szekertetején foglalt helyet. Utközben vihar kapta el, amely ledöntötte a feltornyozott szalmát. Takács a lehulló rakomány alá került s az eséstől eszméletét veszítve, hamarosan megfulladt a szalma alatt.

Egy hold föld — kétszáz ezer korona. Kecskeméten, az ugynevezett Városföldjén vannak a legjobb földek s amíg háboru előtt ezekből egy holdat kétezer koronáért lehetett venni, ma ezeknek a földeknek kétszáz ezer — tehát közel egy negyedmillió — korona holdja.

Ch. Perczel Carola és Adler Renee tánciskolájában a táncitanítás szeptember 25-én kezdődik, beiratkozni lehet a lakáson az Uránia keresztopületben, a ballet és plasztika holnap hétfőn fél négy órakor kezdődik.

Ahol buzaválatért építenek. A buzaválatnak igen sok formáját ismerjük már: hallottunk róla, hogy egyes iparosok csak buzaválatért dolgoznak, orvosok buzaválatért gyógyítanak, adói buzaválatban szednek. Most a buzaválatért történő házépítés kezd meghonosodni. Szekszárdon egy építési vállalkozó arra hívta fel a gazdaközönséget, hogy buzaválatért olcsóbban építenek ma, mint békében. Ajánlatot tesznek a buzaválat építkezésre: Kiterc méter hosszú, hét méter széles, szoba, konyha, folyosóból álló épület egész tetőanyagáért 165 mm. buzát, 16 méter hosszú, 8 méter széles épületért, szoba, konyha, nagy istálló, folyosó egész tetőanyagáért 395 mm. buza.

Vendéglősök hirdetési étlapja. Szathmáry Zoltán hírlapíró mint a vendéglős és kávé iparszakosztály titkára hirdetési étlapokat adott ki társával együtt s ilyen étlapokat fog megjelentetni október 1-én is. Egyik helybeli nyomda alkalmazottja, Székely Andor, tekintet nélkül erre ilyen étlapokra hirdetéseket gyűjt s ilyen étlapokat akar állítólag kiadni. Figyelmeztetjük hirdetőinket, nehogy ennek az itt nem minősített üzleti eljárásnak felüljenek, miután a vendéglősök és kávéosok természetszerűleg titkárjuk étlapjait fogják használni kizárólag — Szathmáry és társa.

Császári fogat a város birtokában. A város a napokban érdekes fogatot vásárolt. Megvett Fried Ignác földbirtokostól egy nagy landauer kocsi, amelyet az törvényes uton szerzett meg a bécsi híres császári fogatok közül. A nagy fekete landauer kocsi az egyik királyi főhercegé volt. A vétel ár 180 ezer korona volt, amely a szállítási költséggel együtt 298 ezer koronára fog emelkedni. A történelmi becesel bíró kocsit meglehetősen olcsó áron jutott a város birtokába, mert ma egy jobb hajtókocsi ára félmillió koroná körül van.

Árdrágitott a Hamsi Semsi... A rendőrségben feljelentették Hamzi Semsi török cukrászt és csemegést aki a II. rendű szőlőt a megállapított ár helyett 60 koronáért árultotta. A turbános testvér elen megindították az eljárás árdrágitásért. Ime, így érte el a baj Hamzi Semzit, — nem a kisázsiai fronton hanem a debreceni árdrágitók frontján.

Tűzállóteglá, samottliszt: Tímár u. 11.

A Magyar Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezetének közleményei. Értesítjük a tagjainkat, hogy a kedvezményes tűzifa elosztását a pályaudvari telepen beszüntettük s azt f. hó 11-étől, hétfőtől kezdve a Helyi Vasút telepen, Késes-utca végén levő fűrakárunkban fogjuk eszközölni.

A buza nem kell... Erdős György Vénkert, Sinay Miklós-utca 11. szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen, hogy ismeretlen tettes, míg ő és családja távol volt, behatolt a lakásába s onnan igen sok ágyneműt és fehérneműt elloptott.

Érdekes, hogy a tolvajnak az ott levő buza nem kellett; vagy beszerzte már kenyérszükségletét, vagy pedig ruhaneművel akarta kistafirozni magát. Erre vall legalább, hogy a konyhában levő zsákból kiborította a buzát s fehérneművel tömte tele és úgy szállította el a lopott fehérneműket. A károsult feljelentésére a rendőrség megindította a nyomozást.

Oxfordi diákok Budapesten. A műegyetemi atlótikai és football club jubileumi versenyére Oxford és Cambridge jeles fiai is Budapestre érkeztek és már három nap óta járják a magyar fővárost. Az angol atléták budapesti szereplése politikai szempontból érdekel bennünket és úgy látszik, hogy ők maguk is sokkal inkább átérzik nagy küldetésük ebbeli jelentőségét, mint amennyi jelentőséget a kétnapos verseny eredményeinek tulajdonítanak. Az angolok nyitott szemmel néznek meg mindent. Megérkezésük előtt Prágában ugyancsak meggyújták őket a Magyarországról terjesztett hazug rémmesékkel. Egyikük vidáman szólta el magát egy alkalommal:

Hiszen itt a zsidók is sportolhatnak! És egészen nyugodtan járnak az emberek az utcán!

A mesterséges rémhírterjesztőkkel és a bécsi és prágai rágalmhadjárattal szemben aligha kivánhattunk volna hivatottabb védelmezőket Oxford és Cambridge fiainál, akiknek a szava igazán több hitre fog találni odahá, mint a cseh és szerb ügynököké, akik aligha örülnek az angol főiskolások atléták magyarországi látogatásának.

János Zoltán beiktatása. János Zoltán, Debrecen III. kerületének nemzetgyűlési képviselőjét, akit tudvalevőleg Füzegsármat választott meg papjának, ma, vasárnap iktatják be új állásába. Ez alkalommal Debrecenből is több híve utazott el a beiktatási ünnepségre.

Éles lövészet. A m. kir. honvéd gyalogezred szeptember 20 (szerda) és 21 (csütörtök) napjain reggel 6 órától déli 1 óráig a Fallag pusztai megálló és a Kis-halom közötti katonai lögyakorló terepen éles lövészetet tart. A lakosság a lövészet közelében az utakon való járástól tartózkodjék és a katonai jelzőtáblákra figyelemmel legyen.

Óvás! Körülbelül 12 év előtt „Göre Gábor Budapesten” c. bohózat került színpadra. Most, hogy Göre Gábor moziskezésre lett feldolgozva, a fenti bohózat ezzel egyidejűleg életre kelt, hogy a szkeccs reklámjái révén a figyelmet magára terelje. Kérjük a közönséget, ne tévessze össze a bohózatot a szkeccsel, amit „Ha megfujják a trombitát” c. szkeccs szereplői fognak csütörtöktől játszani. Kiváló tisztelettel: Uránia igazgatósdaga.

Babbar drágitottak. Tegnap Rácz Agnes és Lakatos Agnes bagaméri kofák beállították Félégyházi János fűszerkereskedő üzletébe és száraz babot kínáltak megvételre 80 koronáért, holott a bab piaci ára 50-55 korona. Árdrágitó visszavétel miatt megindult ellenük a büntető eljárás.

Köszönetnyilvánítás. Mindazon jó barátaink, ismerőseink, kik felejtethetetlen emlékü edes anyánk temetésén megjelentek és nagy szomorúságunkba vigasztaló szívesek voltak, fogadják ez uton is hálás köszönetünket. A Sümeghy család.

Emigránsok

voltak: Kossuth Lajos, gróf Teleki László, Pulszky Ferenc és még sokan a nemzet legjobbjai közül. Emigráltak, elhagyták hazájukat akkor, amikor azon ismét erőt vett az idegen zsarnoki abszolutizmus. Külföldre mentek, messze-idegenbe, hogy önkényesen tartományokra bontott hazájuk és bilincsbetvert magyar fajtaik iránt felköltsék a világ érdeklődését, részvétel és rokonszenvét, és megnyerjék támogatását és segítségét. A nemzet aggódó szeretete és reménykedése kísérte lépteiket és hálás kegyelele őrizi tiszta emléküket.

„Emigráns”-oknak csufolják és ma már önmagukat is azoknak nevezik azok a magukról megfélemezett „magyarok”, akik a világháborúban leggyönyörűbben yiseikédő dicső hadsereget megbomlasztották, hazájukat elárulták, a magyarságot idegen söpredéknép elviselhetetlen zsarnoki gyűlöletos uralma alá jutatták, majd a lélekzethez kapott és öntudatra ébredt nemzet méltó haragja elől külföldre, jórészt ellenséges országokba szöktek és az ellenség támogatásával onnan folytatják ma is nemzetrontó, becstelen munkájukat. A magyar nemzet álka és megvetése méltó osztályrészük.

Es most akadnak „magyar” emberek, „politikusok”, akiknek hiányoznak ezek a szökött intellektuális forradalmárok, kommunisták és tintaszidók. Akadnak, akik most már nyíltan és szemérmellenül kimondják, hogy ezeknek a rossz lelkiismeret által kiüldözötteknek visszatérése kívánatos és szükséges.

Milyen szép is volna, ha ott lehetne folytatni, ahol három évvel ezelőtti kénytelenek voltak abbahagyni! Milyen dicső dolog lenne, ha azt a sok becstelen hazudozást, árulást és rágalmat, amelynek szüntelen és terszterű terjesztésével olyan kiszámíthatatlan kárt okoztak, — ezennél lithonról folytathatnák, talán épen a törvényhozás padjatról! Minő erőgyorapodást jelentene ez azoknak, akik a nemzet kárhözatos közönye és tulzolt elnéző türelme folytán innen hazáról röpitik világgá a nemzet hitelét és becsületét kipellengetező hazug rémmeséket és vádakait!...

Ha ki téged megitt jobb felől, tarsd oda neki baloldádat — így a tanítás. Krisztus: Urunk példájára megbocsáthatunk a magunk ellenségének, aki minket személyünkben megbántott, de nincs jogunk eltérni, hogy megkíséréljük a megismételését azoknak a gazságoknak és bűnöknek, a melyekkel magyar hazánkat a sár szélére taszítottak...

Nem, nem, Drózdai ur és társai! Ha önöknek annyira hiányzik a kívánt társaság, ám tessék utánnuk sóvárogva menni. A távolból küldött epedő sóhaji ott sugják el a baráti kebleken. Önöket a nemzet megítélésében ugysem választja el azoktól más, mint épen csak az a bizonyos számú kilométer.

— A Hangya szövetkezeti központ helyben lakó, utazó ellenőri szolgáltra alkalmas tisztviselőket keres. Bankgyakorlattal, vagy kereskedelmi ismeretekkel rendelkezők előnyben részesülnek. A jelentkezők ajánlataikat, eddigi működésük, fizetési igényeik és a referencia megjelölésével a helybeli kirendeltségnek nyújtásuk be.

Kemal pasa átlépi a Boszporust

Budapest, szept. 16. Kemal pasa kijelentette, hogy ha Konstantinápolyt nem adják vissza Törökországnak, átlépi a Boszporust. A francia kormány Konstantinápolyt máris török birtoknak tekinti és Angliával szemben kívánja, hogy a törökök tráciai kívánságát respektálják. Kemal pasa a görögöknek kemény feltételeket szab. A hiszantant izgatottan váltja egymással a jegyzékeket és biztosítják egymást, hogy a statusquot, értik alatta a rablott zsákmány biztosítását, minden körülmények között fenntartják. Közben az antant kitűzte a semleges zóna határait az antant lobogót. Ettől Kemal pasának nem fognak megijedni.

Legmulatságosabb pedig, hogy

A Csokonai-színház válsága

Debrecen város színházi bizottsága tegnap délutáni ülésén tárgyalta a Csokonai színház válságos helyzetében teendő intézkedéseket, annak a beadványnak kapcsán, amit Kardoss Géza igazgató terjesztett a tanács elé. Bár a felszólalásokból kitűnt, hogy a bizottság a legnagyobb jóakarattal kíván segítségére lenni a Csokonai-színháznak, érdemi határozatot mégsem hoztak, hanem várakozó álláspontot helyezkedtek.

Az ülést 4 órakor nyitotta meg Csóka Sámuel h. polgármester.

Kardoss Géza ismertezte azokat az ismeretes körülményeket, amik a Csokonai-színház bezárására kényszerítették. Beszámolt budapesti utjáról is és előadta, hogy az összes vidéki igazgatók szerdán újabb gyűlésre jönnek össze. Ezen megállapodnak, hogy milyen mértékű segítyt kérjenek az államtól és a városoktól s amennyiben ezt bizonyos határidőn belül nem kapnák meg, a színészegyesület határozata értelmében az összes vidéki társulatok egy napon megszüntetik működésüket. Ez nem terror, hanem kényszerűség s kéri a bizottságot, tegye lehetővé további működését.

Csűrös Ferenc dr. kultúrtafcos rámutatott arra, hogy a Csokonai-színház tényleg nehéz helyzetben van. Annak teljesítése azonban, amit az igazgató kér: a fűtés és világítás természetben adása, formai akadályokba is ütközik s így más segitési módot, mint a vígalmi adónak méltányos összegben való megváltását, nem tud ajánlani.

Márk Endre helyteleníti azt, hogy a társulat rövid működése felett egyes körök igen élesen törtek pálcát. Kötségtelen, hogy a színházon segíteni kell s ezért azt ajánlja, hogy a számvetőség vegye revízió alá a színház költségvetését, a vígalmi adó, a világítás és a fűtés kérdését.

Aczél Géza főmérnök, Zelinger Ede, Csóka Sámuel h. polgármester — aki azt ajánlotta, hogy a város egyelőre esetleg saját árban adhatna fát a színháznak — és Markovics Elemér hozzászólásai után dr. Sz. Kun Béla szólalt fel, aki hangoztatta, hogy minden legmesszebb menő és lehető támogatást meg kell adni a színháznak, mert az jelentős kulturintézmény és ha az marad, meg is fogják adni. Itt tulajdonképpen csak az igazgatóról, nem is a Csokonai színházról, hanem az egész magyar színházról ügyéről van szó s

Csicseria orosz külügyi népbiztos felajánlotta közvetítését a törökök és görögök között.

Budapest, szept. 16. Kemal pasa előnyomulása különös és új politikai helyzetet teremthet. Miután a török előnyomulás mögött láthatólag Franciaország áll, könnyen arra vezethet, hogy a kisantant felhagyva a francia orientációval ezen kérdésben Anglia felé kezd orientálódni.

A kemalisták addig, amíg szükséges volt francia politikát folytattak. Kemal pasa is fogja tudni, hogy kihirdesse és mikor a szentháborút, amikor aztán nem fognak különbséget tenni francia az angol gyarmat között.

ezért azt ajánlja, kérjék föl a főispánt is a közbenjárásra. Helyteleníti, hogy egyes tényezők meg akarják fojtani a Csokonai-színházat, különben csatlakozik a Márk Endre javaslatához.

A bizottság Márk Endre javaslatát el is fogadta, azzal a pótlással, hogy a számvetőség egy hónapon belül tegyen jelentést s ezután az ülést fél 6 órakor véget ért.

Lopott, hogy csizmát vehessen

Tegnap hajnalban Nagy Sándor 22 éves, Elap 103 szám alatti lakos a Kőlsővásártéren négy zsák tengerit akart eladni. A közelben szolgálatot teljesítő rendőrnök gyanus volt a fiatalember viselkedésére, ezért igazolásra szólította fel és a tengeri eredete felől tudakozódott.

Nagy Sándor kiterő feleleteket adott, mire a rendőr bekísérte a rendőrségre. Azonnal kihallgatták, amikor is Nagy Sándor azt állította, hogy a tengerit részint munkája fejében adták neki.

A kihallgatást teljesítő rendőrfogalmazó nem igen akarta ezt a mesét elhinni s rászólt Nagy Sándorra:

— Hazudsz fiam! Mintha könyvből olvasnád.
Erre Nagy Sándor meglepődött, majd rövid káromkodás után így válaszolt:
— Hát kérem, bevaliom, hármat kaptam, egyet loptam.

— Még most sem mondsz igazat, — volt a rendőrfogalmazó válasza.

Erre Nagy Sándor elkeseredetten bevallotta, hogy hát csakugyan mind a négy zsák tengerit lopta és pedig azért, hogy az arából csizmát vehessen. Vasárnap pedig bál lett volna s azon már az új csizmában skarta a csárdást járni, a leányokat megtáncoltatni.

A tengerit egy ismeretlen halápi gazdálkodótól lopta. A rendőrség a tolvaj legényt átadta a csendőrségnek. A büntető eljárás folyamatban van eliene s hiába, a vasárnapi táncmulatságon sem jelenhetik meg.

Feketehimlő Belgrádban

Budapest, szept. 16. Néhány nap óta komoly jelenségek bizonyítják, hogy Belgrádban a fekete himlő járványoszerűen lépett fel. A kórházakban eddig több fekete himlős beteget ápolnak.

Azt hiszik, hogy a járvány keletről terjedt Belgrádba, mert az utóbbi időkben igen sok szállítmány érkezett a Dunán a fővárosba és a hajók munkásai között is fordult elő megbetegedés.

A belgrádi egészségügyi felügyelőség minden eszközzel megakadályozni igyekszik a fekete himlő tovább terjedését és kötelező orvosi vizsgálatot rendelt el minden, a fővárosba keletről érkező idegenre.

Rendkívüli közgyűlés az inségakció ügyében

Debrecen város törvényhatósági bizottsága hétfőn, szeptember hó 18-án délelőtt 9 órakor a városi közgyűlési termében rendkívüli közgyűlést tart.

A közgyűlés egyetlen tárgya: a helygyminiszter leirata az országos issegenyhító mozgalom támogatása iránt.

A közgyűlés előreláthatóan egyhangu lelkesedéssel elfogadja a jog- és pénzügyi bizottság által javasolt egyszeri jótékonyági adótervezetet, amelyet Vársáry István tanácsnok dolgozott ki.

A nagybankok kölcsöne

Azt a hírt, hogy a Jegyintézet a nagybankoknak komerciális célokra sok milliárdos kölcsönt nyújtott, általában felháborodás fogadta. A nagybankok ezekből az összegekből óriási jövedelmet szereztek azáltal, hogy a kapott jóértékű magyar korona közben nagyot esett. Így a kölcsönök kiegyenlítésekor a bankok abba a kedvező helyzetbe jutnak, hogy kevesebb értékű koronával kell tartozásukat kiegyenlíteni.

A pénzügyi tanács szeptember hó 7-iki ülésén foglalkozott az államnyújtotta kölcsönökkel és a koronás és miatt előálló differenciák kérdésével. Megállapította, hogy a kölcsönök tartják a korona értékét és fokozzák az inflációt, valamint hogy a kölcsönök továbbnövelése aggasztó lehet reánk nézve.

Ez a megállapítás azonban nem elég. A nagybankok valóságban állami szubvenciót élveznek s ez a szubvenció az a differencia, amely mellett növelésesen esekély az a hat százalékos kamat, melyet az állam kap kölcsöne után. Az államnak már ugys jobban jövedelmezett volna az a pénzösszeg, melyet komerciális célokra kölcsönözött, ha távol maradt volna az ilyen kölcsönvételről s a tőkét más módon gyümölcsöztetné, vagy pedig, hogy ha a váltókat arany koronákban számitolták volna le.

Azt a differenciát, amely körülbelül a mostani és egy hónapi zürichi kurzusok szerint koronánk értékében létrejön, a következő példával igazolhatjuk:

Minden a korona 0.30 on áll, akkor tíz milliárdnyi kölcsön 30.000.000 millió arany frankot tesz ki. Közben esett a korona s egy hónap múlva Zürichben 0.20-ai ér, akkor az összeg arany frankban már csak 20.000.000 millió. A veszteség tehát kerek tíz millió arany frank, ami az állam-pénztár kára.

Miután azonban a hat százalékos kamat az összeg után 100.000 arany frankot jelent, amit levonhatunk a veszteségből, így marad koronánkra átszámítva 4 milliárd és 950 millió. Ezt az összeget nyerik a kölcsönös nagybankok és ezt az összeget fizeti meg a maga adójával, vagy pedig a tulajdonában lévő pénzértékesítésével minden állampolgár.

Haladéktalanul intézkednie kell tehát a Jegyintézetnek, hogy az ily rosszul kamatoztató kölcsönök további folyósítását beszüntessék, valamint hogy a kölcsönösszeget azonnal mondják fel és származtassák vissza az állampénztárba, mert túrheteretlen az, hogy a bankok önző érdekeiért az állam adófizető milliói károsodjanak.

Kulcsár Imre és Fia

Mindenféle katonai és

egyenruházati **EGYHÁZ-TÉR 4. SZ.**

is tart. — Egyedüli szaküzlet. Nygtempl. jobbra.

Tud. egyetemi leány- és

flu deak sapkagyártás.

Halálozás. Baldzs Ödön gyógyszerész 66 éves korában tegnap elhunyt. Temetése vasárnap délután fél 5 órakor lesz. Az elhunytban Benedek Lajos, az Alsó-Szabolcs Nyirvisszabálozó Társaság igazgató-főmérnöke és Horváth Mihály h. huszárezredes apósukat gyászolják.

Gazdák figyelmébe. Ma délelőtt 10 órakor tartják meg a városháza közgyűlési termében a debreceni gazdák részére az előadást „Az üszög elleni védekezésről”, melyre a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara az érdeklődő gazdákat tisztelettel meghívja.

Színház

Hollandi menyecske

Kálmán Imre operettjének premierjével nyitották meg tegnap este újra a Csokonai-színházat s a bemutató sikeres is volt. Kálmán Imre sohasem volt tulságosan egyéni és nem keresett új utakat, amint hogy a *Hollandi menyecske* muzsikájában is sokszor felülkelt a reminiscencia, de nagyon ügyes eklektikus, mindig választékos és a hangszerelésben biztos és könnyed. Müller Mátyás erélyes keze alatt a zenekar, magánzenekari és a kórus biztos egység volt és Gömbry László is ötletesen, színesen és póztól mentesen állította színpadra az operettbemutatók nélküli librettót. Észrevehetően erős oldala a scenirozás: a harmadik felvonás díszletezésének architektónikus megoldása jó értékre vall.

Az előadás friss ritmusu, mozgalmas és izléssel tompított. Timár Ilka nagyterjedelmű szopránja kezd egészen kiegyenlítődni, tegnap ereje és fénye teljességében tagott és világos színe is csillogott; játéka intelligens és finomságában közvetlen, tánca rugalmas erejű. Unger rokonszenves, meleg egyénisége ki tudta tölteni a herceg kissé passzív alakját is és szép hangjával is tudatosan bánt, Szigeti mereven nagyképű és ötletesen burleszk, groteszkumának eleven érvényesítésével, Kovács Teréz most is lendületes és jellegzetes táncos, erős alakító készsége és humora is hatásos s Markovics friss, üde fürgesége, könnyed, pontos tánca egyéniségének bizonyos szárazsága mellett is rokonszenves fogadtatásra talált. Rótkó széles, nyugodt kedélye epizódfigurájában is ép. (bl)

Színház és mozgószínházak közleményei
Ma vasárnap két előadás: délután az *Aradusi zsidó*, este a *Hollandi menyecske*.
Az A bérlet holnap hétfőn kezdődik!
Látomás az éjben Sardou Viktor, Ferreal drámája Kamara zenével Urániában.
Civilisek, polgárok! Csütörtökön, itt vagyunk Gőre Gábor.
Borolvasó esküvő ma utoljára az Apollóban.
Vigasték hétfőn és kedden az Apollóban.

SPORT

Terelőverseny

A magyar ebtenyésztők orsz. egyesülete által október hó 1-én Kisújszálláson megrendezett terelőversenyre már számos bejelentés történt. Különböző vidékekről való pályások neveztek be puli ebeiket. Ugyanakkor a terelőversennyel kapcsolatosan számban neveztek be komondorokat és kutyákat egyaránt.
A terelőversenynek a rendező bizottság nem fog merev szabályokat felállítani a terelőversenyben, hanem csak annyit, hogy a puli miként terelje a kutyát, sem pedig arra nézve, hogy miként tereljen a puli a kutyát, hanem csak annyit, hogy a terelőverseny keretében mit tud a kutyát terelni. Tehát csakis irányítás-azonban

ként és a közönség tájékoztatása végett állította össze az országos egyet szakosztályai az alábbi pontokat acélból, hogy a ve seny mene e egyöntetű legyen.
1. A szétszételt nyáj összerelése. 2. A nyáj egyenes irányban való hajtása. 3. Az egyenes irányban hajtott nyáj visszafordítása. 4. Jobbra és balra terelése a nyájnak. 5. A nyáj kiszakított részének külön tartása.

A MAFC viadala

Budapest, szept. 16. A MAFC jubileus nemzetközi viadalának első napja ma zajlott le. A mérkőzésen az angol egyetemi atléták is résztvettek. Eredmények:
100 méteres síkfutás. 1. Gerő MAOE) 10 8 mp. 2. Abrahams (Cambridge) 10 9 mp.
Diszkoszvetés. 1. Marvalits (Nemzeti Tornaegylet) 41 99 m. 2. Molnár (COVE) 39 82 m.
800 méteres síkfutás. 1. Lowe Cambridge) 2 p. 1 3 mp. 2. Benedek (MAC) 2 p. 1 4 mp.
3000 méteres síkfutás. 1. Grósz MTK) 9 p. 16 mp. 2. Kulcsár (MAFC) 2 p. 2 4 8 mp.
3-as ugrás előnyverseny. 1. Hollay (FTC) 14 70 m. (220 cm. előny.)
3000 méteres síkfutás előnyverseny. 1. Ségő (MTK) 36 4 mp. (23 méter előny.)
400 méteres síkfutás. 1. Kurucz 52 1 mp. 2. Abrahams 52 19 mp.
3x100 méteres staféta. 1. MTK 8 p. 31 5 mp.
4x100 méteres staféta. 1. KAOE.

Ügyletéri pálya. DEAC-Kisvárdai SE bajnoki mérkőzés délután 2 órai kezdettel. Bíró Szabó Kálmán Erős küzdelem várható, eldöntetlen eredmény a legvalószínűbb. — DKASE-Nyiregyházi TVE bajnoki mérkőzés 4 órai kezdettel. A KASE győzelme valószínű.

Nagyerdői pálya. DTE-DMTK bajnoki mérkőzés délután 4 órakor. Bíró Balogh Imre. A DTE győzelme várható. — DMTK ifj.-DTE ifj. délután 2 órakor, bíró Tamásy László. A két legerősebb ifjúsági csapat közül a pillanatnyilag jobb kondícióban levő csapat fog győzni.

A DMTK Nyiregyházi játszik bajnoki mérkőzést a Nyiregyházi Törekvéssel.

Eredményesek a Hajdúföld hirdetései

A TÖZSDE

Magyar korona: 21.

Zürichi jegyzés:

	Nyitás	Zárás
Berlin	36	365
Amsterdam	206.80	207.—
Newyork	533.50	535.25
London	2365.—	2368.—
Páris	40 57	40 75
Milánó	22.45	22.45
Prága	17.40	17.45
BUDAPEST	22	21
Zágráb	190	190
Varsó	0 8	0 8
Bécs	0075	0075
Oszt. bg.	00875	00825

Devizaközpont jegyzése VALUTÁK

Napoleon 9400, Angol font 11100—400, Léva 1550—650, Dollár 2500—575, Francia frank 190—5, Márka 180 22, Lira 105, Osztr. korona 300—10, Lei 1600—675, Szokol 82—86, Svájci frank 470—80, Korona dinár 3200—360, Lengyel marka 38—40, Hollandi forint 970—95.

DEVIZÁK

Amsterdam 970—95, Bukarest 1600-675, Kopenhága 525—535, Krisztiania 420—30, London 1100—200, Berlin 180—00, Olaszország 105—06, Páris 190—5, Prága 82-98, Stockholm 663—78, Svájci 470—83, Bécs 300—10, Zágráb 800—810, Newyork 2500—2575, Varsó 38—40.

Terménytözsde.

A mai terménytözsden a forgalom mindvégig szilárd irányzat mellett bonyolódott le. A forgalom csak keretek között mozgott, minthogy a matok bár élenk vételkedvet mutattak, budapesti paritású árúért 92-öt is voltak hajlandók fizetni, ak.

Hivatalos árak: Buza 76 kilós tiszavidéki 9000—100, egyéb 9000—500, 78 kilós tiszavidéki 9100—200, egyéb 9300—100, rozs 6500—700, tak. árpa 6600—750, sör-árpa 7200 7500, zab 6600—800, tengeri 8500—8600, repce 14000 14500, korpá 4750—850.

Sertésjelentés.

Déli hivatalos. Ferencvárosi jelentés: Szabadvásári maradvány 299 sertés, — süldő és 140 malac, érkezett 105 sertés, eladatott 80 sertés és 140 malac.
Árak: Zsírterítés fiatal nehez 380—425, könnyű 280—360.
Zártvásári maradvány 118 sertés, — malac, érkezett 20 sertés, eladva 3 sertés.
Árak zsírterítés fiatal nehez 345—425, könnyű 300.

Dollárt, ARANY, EZÜST
Simon Bankiroda DEBRECEN, Kossuth-u. 11.
Idegen hifizetések legolcsóbban. T. 903.

A Takarékos és Hitelintézet részvénytársaság igazgatóvága, felügyelő-bizottsága és tisztviselőikára mély megilletődéssel tudatja
Balás Ödön urnak
az intézet több évvel ezelőtt kereszti írádhatatlan munkásságú igazgatósági tagjának gyászos elhunytát.
Emléret kegyelmei örizzük meg.

A legszébb és legolcsóbb kalapok
kaphatók SCHIMMERMÖRNÉNÁL
Debrecen, Piac-u. 2 (Nagytemplommal szemben.)
:- Vidékieknek soronkívül készül. :-

Élesdi mész
darabos és oltott
ASBESTPALA
bőkebeli minőségben, portlandcement, kátránypapír, karcagi és szovati cserép nagyban és kicsinybeni legolcsóbb beszerzési forrása
SINGER LAJOS
Hatvan-u. 71. sz. (Kisállomásnál.)

19108—1922. II.

Hirdetmény
Debrecen sz. kir. város tanácsa közhírré teszi, hogy a város tulajdonát képező szikgati apróbb parcellák közül (5—10 holdas) több parcella az 1922. év szeptember hó 20-án, d. e. 9 órakor a városháza közgyűlési termében tartandó nyilvános árverés útján bérbe fog adatni.
Kikiáltási ár holdanként egy mm. szokvány búzának 1922. év október 1 napján jegyzett tőzsdei középára.
Az árverés eredménye ellen utóajánlatnak helye nincs.
Debrecen, 1922. évi szeptember hó 14 én.
A VÁROSI TANÁCS.

Férfi és női **KALAPOK**
KALAPKÉSZÍTÉSÉNEK ES FESZTÉSÉNEK SZAKSZERŰEN ES GYORSAN ESZKÖZÖLNEK
KÉSZ ÁRU KAPHATÓ
M. NAGY MIHÁLYNÁL Péterfia-utca 8. sz. alatt.

Patkányirtó szerek,
mindenféle pipereszappanak, parfümök kölniszoszok, fogkefék és hajápolószerek stb legolcsóbban beszerezhetők a
Korzó Drogueriában Piac-utca 42. TELEFON 14-80

KONCZ fest és tisztít mindennemű ruhát gyorsan és kifogástalanul DEBRECEN, PÉTERFIA 30. ARANY JÁNOS-UTCA 10. SZ

Csapó 95. *Lengyel* **Csapó 28.**
IRODA
KELMEFESTŐ
Bejárta a kapu alatt.
FEST mindennemű ruhákat **TISZTÍT**
legolcsóbban és kifogástalanul.

FEHERTOI temetkezési intézete
DÉGENFELD-TÉR 4. SZÁM. (Saját ház)
Telefon: nappal 11-85, éjjel 10-91.
Végez temetéseket helyben és vidéken jutányos árban személyes felügyelet mellett.
:: Exhumál és hullaszállítás vállal! ::
Raktáron: ÉRCZ- és MŰVIRÁGKOSZORUK!

KALAP

nyakkendő, fehérnemű, leg-
oicsóbb beszerzési forrás
WERNER SÁNDOR
FERENCZ JÓZSEF-UT 72. SZ.
(Király-utcával szemben.)

Hangszerek - Zongorák - Gramofonok
Minden hangszertünkért jótállást
váltunk.

Nirálvi
udvari **hangszergyár**
STERNBERG
BUDAPESTEN, RÁKÓCZI-UT 60. C.
számu saját palotájában.
Irja meg azonnal, hogy milyen hangszere
vna szüksége és mi aról díjtalanul kü-
dünk árajánlatot, ha ezen újságra bivatko-
zik. Javítandó hangszereit küldje postán gyá-
runkba. - Jutányosan ajánlatkijel, gram-
mofon tulajdonosoknak legúj bű hangleme-
zekről ingyen és bérmentve küldjük másor-
jegyzékünket.

Meggyőződhet arról minden **BUTORI**
vásártól, hogy **butorait**, melyek saját
gyárában készülnek, a legolcsóbb
gyári áron beszerezheti

Jancsó Testvérek
műbutor asztalosárúk és fakoporsók gyára
Debrecen. Gyártelep: Bárczi-utca 3. s. n.
TELEFON 10-35.
Bátorraktára Csapó-u. 17. színházi átjár.
Megrendelésre fakoporsókat a lego-
csóbban szállít. - Árjegyzék ingye.

Női kalapujdonságok
megérkeztek. - Átalakítások
formátások és festések 3 nap
alatt készülnek.
Kohn Helén kalapszalonjában
Piac utca 79. sz.

Gallérok és fehérneműek
mosását készíti
PALOTAY gőzmosoda
Egyháztér 5. sz.
Fest és vegyileg tisztít
Wacha Dezső, Egyháztér 5.

Darabos mész
oltott mész, cement, téglá, cserép,
fedél-**száraz tűzifa**, porosz
lemez szén, szén
azonnali szállításra beszerezhető:
BARTHA fatelenpén,
Ispetály-u. 3-c. Telefon 785.

NŐI KALAPOKAT
a megérkezett legszebb párisi és bécsi
modellek után **3 nap** alatt fest, vasal
és a kait
„TURUL” Piac-utca
32. szám.

Szobafestést,
mázolást, frontmeszelést és bu-
torfényezést legbizalmasabban és
legjuttatósabban készít
Kolozsvári István,
RÁKÓCZI-UTCA 27. SZÁM. -

APRÓ HIRDETÉSEK

Apró hirdetések díja hétköznap 10 szög 30 kor., minden további szó
3 kor. Vasár és ünnepnapokon 10 szög 40 kor., minden további szó
4 kor. Vaatagabb betűből szedett szavak kétszeresen számíttatnak

Középiskolát
végzett irodistaleány
azonnal felvétetik.
Bálint butorizlet
Kossuth-u. 11. sz.

3 darab
gerlice kalitkakkal
együtt eladó Cso-
konai-utca 24. szám

Ólomot
vesz bármily meny-
nyiségben lapunk
kiadóhivatala.

Gyermektelen
házmeztart felvesz a
észler és Dávid
cég.

Kun József
kés és műszer m-
ves Debrecen.
Szőchenyi-u. 1.

2 lovas
szekér, 1 lovas kocsi,
hám van eladó. Uj-
kert, Jerikó-utca 53.

Eladó
boroshordók minden
nagyságban Perosz-
ray-ut 10 Telefon 273

Házat
keresek megvételre
2-3 szoba és mel-
lék helyiséggel. Cim
a kiadóhivatalban.

Vályogfal
felrakásához szak-
munkás kerestetik,
továbbá minden
nőseled két tagu
családhoz és egy
kocsis fiu felvétetik
Vár-u. 8.

Butorozott szoba
a Károly Ferencz
József-uton főiskolai
hallgató. ak kiadó.
Cim a kiadóban.

Kettő
egy szoba konyha,
speiz lakásokat el-
cserélném 2 szobás
lakással. - Értekez-
hetni Vitáriusnál
Piac-u. 16.

Eladó
vendéglői ebédlő-
szekrény, kályha
leanderek Nyomatató
utca 22. Kereszt-
épület.

Lakást
keresek két szoba,
konyha és melék-
helyiségekkel, lehe-
tőleg olyat, hol ser-
tés tartás meg van
engedve. Cim a ki-
adóhivatalban.

Kerestetik
egy keveset használt
szőllőszajtó. Cim a
kiadóban.

Házmeztart
keresek, aki egy ló
mellett a kocsis te-
endőköt is elvégzi.
Jelentkezhetek
Vár utca 8.

Vasabroncs
használt, jó karban
levő kisebb-nagyobb
mennyiségben kap-
ható a kiadóhivatal-
ban Piac-utca 59.

Szőlőt
keresek megvételre
teljes berendezéssel
a debreceni határ-
ban vagy a Boesky
kertenben. Cim a ki-
adóhivatalban.

Lapkihorzó
reggeli órákra fel-
vétetik lapunk Lia-
dóhivatalában.

Mindenes
főzőnő két tagu csa-
ládhoz és egy kocsis
fiu felvétetik. Vár-
utca 8.

Eladó
jó fejű tehén és
egy hibátlan nagy
lő. Vár utca 8.

Bioszeróiném
Arany János utcai
1 szoba konyhas la-
kásomat 2 szobás
lakással, Cim a ki-
adóhivatalban.

Bélyegzőgyár
és résóintézet
PAULÓ I.
Sethényi-u. 22
Telefon: 12-65.

Tanulóleány
fizetéssel felvétetik
lapunk könnyvnyom-
dájában. Jelentkez-
hetni Piac-utca 59.

**100 legszebb modell-
ujdonsággal vezet a
Piac-u.
9. sz.**

Női és férfi kalapátformálások 8 nap alatt.

Gebauer Károly és Tsa
Debrecen legrégibb és legszolidabb temetkezési vállalata, a legjuttányo-
sabban rendez temetéseket helyben és vidéken, a legegyszerűbből a leg-
diszesebbig. Exhumál. Szállításokat eszközöl. Tisztviselőknek árengedmény.
Debrecen, Kossuth-utca 2. (Városháza épület.)
Telefon nappal: 103. Telefon éjjel: 60.

Kiss József autó-motor és gépműhelye
Erzsébet-u. 20. Tel. 901.
Vasasziorgamunkát és bármily gazdasági gépjavitást gyorsan és pontosan
végez, lokomobilokat magánjárókat átalakít, használt gépeket vesz, gyárilag
javítottat elad és becserél.
Autogénhegesztős.

Lipcsei Szőrmeház Uj üzlet!!
szőrmester
SZŐRME MEGÓVÓ INTÉZET.
Elvállal minden.e szakmába vágó munkákat
Szőrme festést és kifizéztést
Speciál rókafejtést.

DIÓSZEGI-UT CA és NYIL-
UTCA SAROK.
MINDEN FÉLE NYERS
BŐRÖK BEVÁLTÓHELYE

Járványos száj és kö-
römtájás ellen bécsi
Kreolin
ismét kapható
Gyógykezeléshez Rg. 140R
Fertőtlenítéshez Rg. 120R
Dr REX chemiai gyar
és gyógyárunagyke-
reskedés r.-t.
Debrecen, Városház épület.

Gazdák figyelmébe!!
Legjobbnak elismert csepeli egyes
ekék, könnyű kettős ekék, do-
ronák, amerikai rendszerű lóka-
pák, szénagyűjtők, vetőgépek, ré-
pavágók, tengeri morzsolók, daráló
marokrakó aratógépek
gépkatrészek és minden egyéb
gazdasági eszköz nagy választékban
Ráhrmer Sándornál
Debrecen, Piacz-u. 43.
Telefon 962.
Ugyanott
NEUSCHLOSZ-LICHTIG Repü-
lőgépgyár és Faipar R.-T. vezérkép-
viselete Hajdú, Szabolcs, Szatmár
és Bereg vármegyék részére.

LEGSZEBBEN
**fest, mos,
tisztít**
gouvlé, plüssö, tenisz,
krém és selyemruhákat
Libándy Andor
HUNGÁRIA gőzmosó helme és ruha-
festő vegytisztító vállalat Debrecen,
Péterfia 4.

Dollárt, Leit
és mindenféle ide-
gen pénzt a leg-
drágábban vesz
Hunyadi-u. 12. Telefon 7-54.
Kaczander bankiroda

Hivjon meg
ha van aranya vagy ezüstje el-
adó a legtöbbet én fizetek érte
Kramer Simonffy
utca 17.

Nehéz az élet,
jó ruhába járni gondot ad, VÉGHÉZ
olesón beszerezni tessék
menni, hol kevésbé használt finom
férfi ruhák állandóan kaphatók.
Vár-utca 2. sz. (Zenedével szemben)